

Ezagutu ATXURI oinez

BILBAO IZAN – EKAINA 2022

ATXURI

Jatorria eta kokalekua

- Errebal gisa sortuta eta XVIII. mendera arte Ibeni izenarekin ezagututa, Atxuriren existentziari buruzko lehen datuak Bilbo 1300. urtean sortu baino 150 urte lehenagokoak dira, Begoñako elizateko lurretan zegoen ibi batean.
- Bilbo hiribildua harresitu zenean, Ibeni izeneko irteera-ate bat ireki zen, harresi barruko herria Ibeni errebalarekin lotzeko, eta horrek garrantzia emango zion izaera landatar eta naturaleko errebal honi bertatik igarotzen baitziren Atxurirako bidea eta Durangorako errege-bidea.

ATXURI

Bilbao

Garapena

- XIV. mendearen amaieran, Ibenik zeukan merkataritza-fluxu zirkulazioaren eta itsasontziak porturatzeko kokapen egokiaren ondorioz, kai bat eraiki zen itsasontziak atrakatzeko eta lonjak, errementeriak, dendak eta bere lehen eraikin zibilak, Joan Santuen Ermita-Ospitalea eta Gizakundearen Komentua, sortu ziren.
- XVIII. mendera arte ez ziren aldaketa handirik gertatu errebalean, baina mende horretatik aurrera, Atxuri izenez ezagutzen hasi zen Ibeniko errebala; izan ere, Atxuri izeneko haitz baten gainean kokaturiko eremuan, populazio handiagoa sortzen hasi zen.

Bilakaera

- 1835. urtean Bilboko Ospitale Zibil berria amaitu zenean, erakunde honek garrantzi handiagoa eman zion errebalari Ollerieta, Enkarnazio eta Atxuri kaleetatik hirigintza-ereldaketa handia eraginez.
- 1876an hirugarren karlistaldia amaitu eta XIX. mendearen amaieran eta XX. mendearen hasieran industrializazioa hedatu zenean, Bilboko historian erreferentzia diren eraikin berriak sortuko dira, hala nola Atxuriko Geltokia.

Atxuri gaur egun

1983ko uholdeen ondorioz, 5,2 metroko altuerara iritsi ziren eremu askotan, Atxuri birgaitze-prozesu batean sartu da, eta, horren ondorioz, ekipamendu eta gune berriak ditu, hala nola udal-kiroldegia, tranbia Boluetaraino zabaltzea eta berdeguneak berreskuratzea, hala nola Enkarnazio parkea.

Atxurik, gaur egun, Bilboko historian erreferentziatzeko auzo gisa begiratzen dio etorkizunari, nortasun bakar, kulturantz eta modernoarekin.

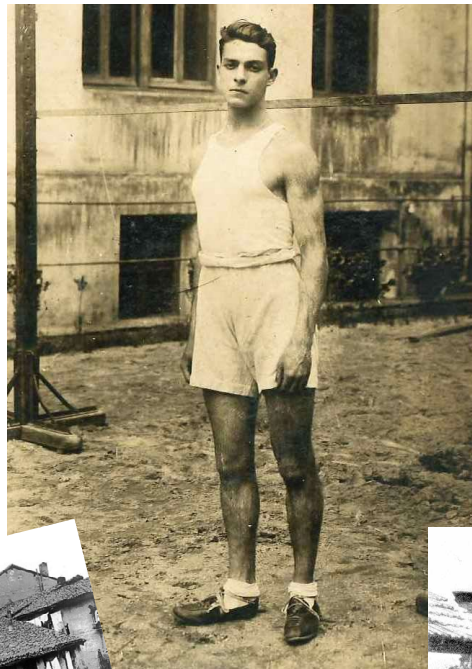
Bertako bizitza eta jendea

Fernando Artiach

"Zazpi tximiniak"

Palocaren taberna

Zirku gallistikoa

Victoria Leceako etxea

Ubideen ibiltokia

Latsarri

ATXURI

Bilbao

BIBLIOGRAFIA

- DÍEZ, Isabel; ÁLVAREZ CALLER, Alberto. Atxuri, resurge de sus cenizas. Ayuntamiento de Bilbao, BI-2115-1987, febrero de 2011.
- GARCÍA DE LA TORRE, Francisco J.; GARCÍA DE LA TORRE, Bernardo I. Bilbao arquitectura: García de la Torre Arquitectos, 2009.
- GONDRA REZOLA, Juan; MADARIETA, Begoña; ERKOREKA, Anton. Lugares e itinerarios de la memoria: un museo en Bilbao. Itinerarios del Bilbao hipocrático. Bidebarrieta, N°27, 15-02-2017, págs. 97-126.
- GONZÁLEZ OLIVER, J." Calles y rincones de Bilbao". Ayuntamiento de Bilbao, 2007.
- MADRUGA, Marta; DEL CAÑO, Pablo. El correo, 23/02/2014. "¿Cómo ha cambiado la estación de Atxuri en los últimos 100 años?".
- MARTÍNEZ MARTÍNEZ, Javier; ARÍZAGA BOLUMBURU, Dra. Beatriz. El paisaje urbano de Bilbao en la edad media: el espacio de la colectividad. Universidad de Cantabria, 2017.
- MAS SERRA, Elías. Edificios de Bilbao. El Colegio Público García Rivero. Ayuntamiento de Bilbao. Bilbao, marzo 2013.
- PEREDA GARCÍA, Iñaki. Paseos por los barrios de Bilbao. Bilbao originario. Área de Cultura y Educación del Ayuntamiento de Bilbao, BI-905-2015.
- RIVERA MEDINA, A.M. Los colores de los arrabales de Bilbao (1300-1500). Universidad Nacional de Educación a Distancia. Universidad de Valladolid, 2013, págs. 277-311.
- SAENZ DE GORBEA, Xabier. Bilbao, recorridos de arte público. Arte público en Bilbao I, Casco Viejo/Alde Zaharra. Diputación Foral de Bizkaia, BI-1567-06.
- URQUIJO E IBARRA, Adolfo Gabriel, Conde de Urquijo: Más noticias genealógicas. Nueva Editorial, San Sebastián, 1927.
- VALVERDE, José Ramón. Convento de la Encarnación. Patrimonio Histórico de Bizkaia, Diputación Foral de Bizkaia.
- VILLANUEVA EDO, Antonio. La última reforma del Hospital de los Santos Juanes de Achuri. Boletín de la Real Sociedad Bascongada de Amigos del País, ISSN 0211-111X, Tomo 61, N°2, 2005, págs. 459-480.
- VIVAS ZIARRUSTA, Isusko. Bilbao, regeneración de la ciudad postindustrial urbanismo, arquitectura, escultura, y mobiliario en la nueva metrópoli. Bloque II Surgimiento y Notas Históricas referentes a la historia de Bilbao. Kobie, Diputación Foral de Bizkaia, Anejo 4, 2004, págs. 55-112.

ESKER ONAK

ATXURI

Bilboko Udal Artxiboa / Archivo Municipal de Bilbao
Euskal Museoa Bilbao Museo Vasco

Bilbao

izan
BILBAO
ondarearen sustapena
promoción del patrimonio

MILA ESKER

¡Iturralden egongo gara zure zain uztailean!

ATXURI

Bilbao

<https://www.facebook.com/Bilbaolzan/>

<https://www.youtube.com/BilbaoKultura>

<https://www.instagram.com/bilbaokultura/>

<http://bilbaokultura.eus/bilbao-izan>